

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Avctoritate, Et usus pallii. Titvlvs VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

CAP. IV.

Solus Papa transfert Episcopos: & indulgentia per eum super tali translatione concessa, ad litteram servanda est.

Idem Brunbur. Episcopo & scholastico Maguntinensi a.

Iacet b in tantum: [1 & infra.] Sicut legitimi matrimonii vinculum, quod est inter virum & uxorem, homo dissolvere nequit, Domino dicente in Evangelio: Quos Deus conjunxit, homo non separet: sic & spirituale fœdus conjugii, quod est inter Episcopum & ecclesiam, quod in electione initiatum, rarum in confirmatione, & in consecratione intelligitur consummatum, sine illius auctoritate solvitur non potest, qui successor est Petri, & vicarius Iesu Christi. Hoc autem C. quondam Hildesen. Episcopus non attendens, ad Herbipolens. ecclesiam propria temeritate transtulit: [2 & infra.] Nec illa c prax. no. indulgentia presumptionem excusat ipsius, sed ambitionem accusat: cum in ea se expressum, quod si ad majorem vocaretur forsitan dignitatem, eam sibi liceret assumere, dum tamen nihil ei de status canonici obviaret. Vnde licet forsitan aliquibus videatur, ut indulgentia occasione ipsius ad dignitatem possit transire majorem, ad parem tamen ipsi transire non licuit: cum in majori dignitate propter majorem utilitatem facilius soleat dispensari. Præterea cum postulatio sicut & electio examinari soleat diligenter, & tenor illius indulgentiæ non solum videatur postulationis examinationem, sed personæ etiam relevare, subungens, dummodo nihil de canonicis obviat instituti: antequam per eum postulatio examinata fuisset, cui fuerat facienda, nulla ratione debuerat transire.

[1 Quadam verò sibi Apostol. sed. reservat, quodammodo specialiter & singulariter, ut præter specialem auctoritatem ipsius nec per se valeant, nec attentari debeant cum assensu. In huiusmodi specialiter translationes Episcoporum adeo non tam constituta canonica, quam directæ eius tantum potestati commisit, ut.]
[2 Et administrationi ejus se ingerens Herbipolensem se fecit Archiepiscopum nominari, & infra.]

DE AVCTORITATE, ET
usu pallii.

TITVLVS VIII.

CAP. I.

Intra quamlibet ecclesiam provinciam suam Archiepiscopus pallio uti potest: sed extra, non potest.

Clemens III.

Quoniam super aliqua re: & infra. Quasi visisti quomodo intelligatur, quod in forma traditionis pallii continetur, videlicet, tradimus tibi pallium e, ut eo intra f ecclesiam tuam utaris. Quod ita intelligitur, videlicet intra quamlibet ecclesiam provinciam tibi commisit. Si vero te sacris indutum vestibus ecclesiam processionaliter, vel alio modo exire contigerit, tunc tuo pallio g minime uti debes.

a Idem Bamberg. Episcop. & magistro præposito scholæ Maguntin. b Capit. 4. eod. titul. in 3. compil. c In Cod. Barbaria ita: Nec illa prædecessor nostri indulgentia, quam impetrasse refert, presumptionem, &c. d Capit. 1. eod. titul. 2. compil. e ponitur in hoc tit. pro quadam Archiepiscoporum ornamento, crucebus nigris intexto, velut stola sacerdotali, quod super alia ornamenta deservit, innumeros velut corona pectus circumdant, & ante dependens. Vide Pannorm. in c. antiqua. de privileg. Innocent. III. lib. 1. Myster. mis. c. 6. ubi copiose de ejus materia, forma & mystica significatione. f al. infra. g l. personale. ff. fil. maritum.

CAP. II.

Archiepiscopus alteri Archiepiscopo pallium suum accommodare non potest.

Celestinus III.

Adhuc a, quia quæsitum est a nobis ex parte tua, utrum liceat tibi pallium tuum Metropolitanano alii commodare. [1 & infra.] Inquisit. t. t. respondemus, quod non videtur esse conveniens, ut pallium tuum alicui commodes: cum pallium in personam non transeat, sed quisque cum eo debeat (sicut tua novit discretio) sepeliri b.

[1 Si contigerit eum sine pallio suo ad ecclesiam tibi commissam vel in aliqua præcipua solemnitate venire, & in eadem ecclesia missarum solennia celebrare, licet enim non recolamus nos expressum cannem invenisse, super hoc tamen.]

CAP. III.

Ter pallium confertur plenitudo Pontificalis officii, & nomen Archiepiscopale.

Innocentius III. C. Cardinali c Presbytero Apost. sed. legato.

Nisi specialis dilectio d illa: & infra. Sanè si postulatio Trojani e Episcopi ad Panormitanam ecclesiam fuisset per nos etiam approbata, non tamen deberet se Archiepiscopum appellare prius, quam a nobis pallium suscepisset, in quo Pontificalis officii plenitudo f, cum Archiepiscopalis nominis appellatione confertur. Tu ergo quod factum est, sic studeas palliare, ut id in confusionem tuam, & sed. Ap. opprobrium non redundet.

Quoniam si oporteat, ut nos, vel tu, ex hoc negotio confundamur, eligemus potius te confundi, quam laudamus sed. Apost. dignitatem.

CAP. IV.

Romanus Pontifex semper & ubique utitur pallio, alii in ecclesia suis & certis diebus tantum.

Idem.

Ad honorem g Dei: & infra. Sanè solus Romanus Pontifex in missarum solenniis b pallio semper utitur, & ubique: quoniam assumptus est in plenitudinem ecclesiasticæ potestatis, quæ per pallium significatur i. Alii autem eo nec semper, nec ubique, sed in ecclesia sua in qua jurisdictionem ecclesiasticam acceperunt, certis debent uti diebus. Quoniam vocati sunt in partem sollicitudinis k, non in plenitudinem potestatis.

CAP. V.

Archiepiscopus extra suam provinciam pallio uti non potest, etiam si hoc habeat consuetudo.

Idem Compostellam Archiepiscopo.

Ex tuarum l tenore litterarum accepimus, quod cum fuerit in concessione pallii tibi dictum, ut ipso intra ecclesiam tuam uteris: & tibi pro ecclesia tuæ negotiis frequenter extra tuam provinciam commoranti, verendum sit absque pallio ministrare (cum consuetudo sit in Hispania generalis, quod Archiepiscopi extra suas provincias, pallio indifferenter utantur) ut extra tuam provinciam uti pallio valeas, indulgeri tibi a sede Apostolica postulasti.

Licet autem talis consuetudo dicenda sit potius corruptela m, nos tamen de speciali gratia indulgemus tibi, ut si necessitate aliqua præpedit, ad ecclesiam tibi subiectâ,

a Cap. 2. eodem titul. in 2. compil. al. hoc. b al. nullo modo. c Innocentius III. Cod. titul. 5. Laurentii in Lucina Presbytero Cardinali, &c. ut habet 3. compil. d Capit. 1. eodem titul. in 3. compil. e alius. Trojanens. alit. Trojans. f Adde concil. Lateranens. sub Innocent. III. cap. 5. g Cap. 2. eodem titul. in 3. compil. h al. solennibus. i Figuratur. k al. & non in pl. &c. l Capit. 3. eodem titul. in 3. compil. m vide l. omnes iudices. C. de decur. lib. 10. & auis. ut nulli judi. § 2. in gloss. magna. collat. 9.

accedere forte nequiveris pro consecrandis suffraganeis tuis, vel clericis ordinandis, & ad ecclesiam alienam propter hoc te contigerit declinare: dummodo is ad quem ecclesia pertinet, id permittat, utendi pallio in jam dictis casibus liberam habeas facultatem.

CAP. VI.

In qualibet ecclesia sua provincia, permisso diebus, Archiepiscopus missam celebrans, nisi potest pallio.

Idem.

Cum sis. [1 & infra.] Ubique a fueris in missarum celebrationibus constitutus, diebus solennibus usum pallii, per quod plenitudo Pontificii b designatur, poteris liberius exercere.

[1 In partibus remotissimis gratum gerimus & acceptum, quod in actibus tuis quotiescunque dubitationis scrupulus emerit, &c. Novum igitur, quod ubi expositis necessitas, & plura in una ecclesia altaria & plures Episcopos simul poteris consecrare, &c.]

CAP. VII.

Sine pallio & sandaliis, potest Archiepiscopus celebrare. Honorius III. Archiepiscopo Tri.

Quia nos: & infra. Inquisitioni t. r. respon. quod tantua, quam in aliena dioecesi, potes sine pallio & sandaliis celebrare: qui utique in tua dioecesi non debes semper celebrare cum pallio, sed diebus illis duntaxat, qui in ecclesia tua privilegii sunt expressi. Sicq; soluta est quarta quaestio, qua quaesivisti, an tibi sit licitum pro eis defunctis cum pallio celebrare.

DE RENUNCIATIONE.

TITVLVS IX.

CAP. I.

Non datur licentia cedendi Episcopo, qui propter senectutem vel cedere si necessarius vel utilis sit ecclesia sua.

Alexander III. Londonensi Episcopo c.

Lteras d tuas: [1 & infra.] Si tuam e aut senectutem, aut insufficientiam forte considerans, te tanquam f emeritum postulas relaxari: scito nos credere, quod tutius sit hoc tempore, si commissa tibi ecclesia sub umbra tui nominis gubernetur, quam si alteri novae incognitaeque personae gubernanda in tanto discrimine committatur: maxime quia in te vigor devotionis & fidei (etiam corpore senescente) non deficit, sed vergente deorsum conditione corporea, fervor spiritus in sublimiora conscendit: [2 & infra.] Moneamus te igitur, ut super hoc diebus istis nulla te facias importunitate molestum, quia indecens omnino probatur prius solvere militiae cingulum, quam cedere victori adversitas praeritorum.

[1 Nuper accepimus, devotissime plenas & dolore non vacuas, qua quidem & tuam nobis insinuarunt affectuosissimam charitatem, & tui Archiepiscopatus officii, quod videlicet gessisse & adhuc te gerere gaudemus, contrariam exigebant ecclesia utilitatis estimationem. Nosti enim, sicut vir prudens & providus, quod tanta est clericali malitia, & contra ecclesiam Dei tam gravi tamque durissima persecutionis instantia, ut nequaquam ei cedere ad commodum, si tuam fidem talem contigerit subire defectum. Quod.]

[2 Ne igitur huius doloris aculeus vividam circa te nostri peccatoris vulneret charitatem, rogandum te potius duximus & monebimus.]

a Cap. 1. eod. tit. in 4. compil. b al. Pontificali officii. al. Pontificii. c al. London. Archiepiscop. al. Lugdunensi Archiepiscop. al. Bacon. Episcop. d Cap. 2. eod. tit. in 1. compil. e al. autem. f sic in omnibus manuscriptis. & vox, immeritura, perperam inserta fuit.

CAP. II.

Qui abjurat beneficium, licite potest illud (si demum eligatur) obtinere.

Idem Abba. Dolen. a & priori de Ar-tigia.

Cum inter P. Gaufridi & quosdam b alios canonicos sancti L. super spirituali e beneficio, scilicet stallio in choro, & loco in capitulo, quaestio fuisset diutius agitata: [1 & infra.] Ideoque vobis mandamus, quatenus si praefatum P. inveneritis de consensu d majoris partis capituli fuisse de praedicto beneficio auctoritate Apostolica investitum, eum faciatis beneficium ipsum pacifice possidere, non enim videtur nobis impedimentum adferre iuramentum, quod de eodem non petendo ulterius proponitur praestitisse, si consensu majoris & sanioris partis canonicorum ecclesiae intercessit.

[1 Quia tamen altera pars sufficienter instructa non fuerat, negotium non potuit terminari.]

CAP. III.

Qui renunciavit beneficio suo, illud repetere non potest.

Idem Episcopo e Verulano.

Ex transmissa f relatione Abbatis sancti N. de Ceparano nostris est auribus intimatum, quod P. Raubeus clericus, dum infirmitate g laboraret h apud monasterium sancti Salvatoris, sibi petit habitum monasticum indulgeri: qui recuperata postmodum sanitate, ad monasterium illud gratia complendi vorum accessit: & ibidem moram aliquantulum faciens, ea quae praedictae ecclesiae sancti N. contulerat, sibi fecit retinui. Nunc autem mutato animo laborat, ut restitatur in ecclesia supradicta.

Verum quoniam jam dicta ecclesia ab eo soluta dignoscitur, ex quo ea, quae sibi contulerat, ad petitionem suam resignavit eodem: mandamus, quatenus (si res ita se habet) praedictum Abbatem & socios eius ad receptionem P. nulla ratione compellas invitos: nec [a populo i Ceparano] compelli permittas: hortari tamen eos poteris, ut illum non tanquam unum de ecclesia, sed quasi de novo recipiant in socium & in fratrem.

CAP. IV.

Beneficiatus sine licentia praesati sui, beneficium renuciare non potest.

Idem Episcopo Tornacensi.

Admonet: & infra. Universis personis tui Episcopatus sub distractione prohibeas, ne ecclesias tuae dioecesis ad ordinationem tuam pertinentes, absque assensu tuo intrare audeant, aut detinere, aut te dimittere inconsulto. Quod si quis contra prohibitionem tuam venire praesumpserit, in eum canonicam exerceas ultionem.

CAP. V.

Contra petentem beneficium admittitur spontanea abjuratio exceptio, etiam causa renunciationis non adjecta: contra quam aliter replicare poterit, quod non sponte renunciavit: & qui melius probaverit, obtinebit.

Clemens III.

Super hoc quod sciscitatis k, utrum ecclesiastica beneficia ii poscentibus objecta spontanea abjuratio exceptio tunc causa cognitione sit admittenda, & an

a Dulmen. al. ita, Abbati & priori de Arigi. al. de Arigi. b Cap. 3. eod. tit. in 1. compil. c al. speciale. d In C. Barbat. majoris & sanioris partis, &c. e al. Verulensi. al. Verulan. f Cap. eod. tit. in 1. compil. g al. dum olim nimia infirm. lat. &c. h iuxta illud: Dum sero languorem, sero religiois amorem. Experi languoris, non sum memior huius amorem. i Vox, populo, deest in omnibus manuscriptis. sed erat expositio marginalis, qua irrepit in textum. In antiquis ita habebatur. Ceparano, id est, a populo Ceparano. k Cap. 3. eod. tit. in 2. compil. legitur ita: super hoc quod sciscitatis a vobis.

actiois